

~ *Pluralizm mediów – definicja, historia, przyszłość, możliwości i ograniczenia z perspektywy jednostki* ~

Tylko tam, gdzie rzeczy mogą być widziane i słyszane przez wielu w różnorodności aspektów, nie zmieniając swojej tożsamości, tak że zgromadzeni wokół nich wiedzą, iż mają do czynienia z tożsamością w całkowitej różnorodności może pojawiać się prawdziwie i wiarygodnie rzeczywistość światowa¹

Hannah Arendt

Pojęcie pluralizmu mediów

Zasada pluralizmu mediów wywodzi się bezpośrednio ze zdefiniowanej w art.10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka zasady wolności słowa. „Szanuje się wolność i pluralizm mediów”, stwierdza artykuł 11 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Pluralizm mediów jest przeciwieństwem ich koncentracji, czyli polega na tym iż istnieje wiele niezależnych od siebie mediów. Na przykład w Polsce media emitują 15 programów naziemnych, 28 satelitarnych i 199 kablowych. Ponadto istnieją dwie cyfrowe platformy satelitarne oferujące zarówno programy polskich nadawców, polskojęzyczne wersje programów zagranicznych jak i programy zagraniczne w językach oryginalnych. Polska posiada 233 naziemnych i 4 kablowych nadawców radiowych. Pluralizm mediów nie jest jednak pojęciem prostym, gdyż zgłębiając jego sens dochodzimy do jego wieloaspektowości. W literaturze pojawia się wiele rodzajów spojrzenia na to zjawisko, na przykład w dokumencie pt. *Koncentracja własności w mediach z perspektywy Rady Europy i Unii Europejskiej* wydanym w marcu 2004 roku przez Departament Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą czytamy, iż pluralizm mediów przejawia się w dużej ilości niezależnych i autonomicznych mediów oraz różnorodności ich rodzajów, jak również różnorodności treści (poglądów i opinii) dostarczanej odbiorcom. Tak więc możemy mówić o pluralizmie źródła, treści i dostawców. Beata Klimkiewicz podkreśla, że różnorodność mediów jest postrzegana w kontekście społecznym, politycznym, ekonomicznym, technokratycznym i profesjonalnym. Jak pisze: „*Liczne są też interpretacje pluralizmu medialnego w formie dychotomii, czy alternatyw pojęciowych: zewnętrzny/wewnętrzny, zorganizowany/spontaniczny, umiarkowany/spolaryzowany, otwarty/proporcjonalny, kulturowy/polityczny*”². B. Klimkiewicz odwołuje się do podziału na pluralizm zewnętrzny i wewnętrzny. Ten pierwszy dotyczy „różnego rodzaju podmiotów medialnych lub organizacji przedstawiających poglądy różnych grup”³, to także „rozmaite kierunki formowania się opinii publicznej oraz reprezentacje kulturowe zakorzenione w różnych tradycjach”⁴. Drugi polega na istnieniu różnych treści w indywidualnych podmiotach medialnych.

Strategia Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020 stwierdza, iż pluralizm mediów jest wypadkową trzech czynników: różnorodności źródeł informacji i programu, powszechności i dostępności finansowej podstawowych usług

¹ Hannah Arendt: *Kondycja ludzka*, Warszawa 2000, Fundacja Aletheia, s. 64.

² Beata Klimkiewicz: *Zderzenie standardów racjonalności? Pluralizm mediów w europejskiej polityce medialnej*, [w:] *Global Media Journal-Polish Edition* No. 1, Spring 2006.

³ Ibidem

⁴ Ibidem

medialnych oraz jakości i różnorodności oferty. Wymienia także pięć podstawowych aspektów pluralizmu mediów. Są to różnorodność gatunków i treści, pluralizm opinii i stanowisk, różnorodność osób i grup (mająca na celu służyć wszystkim grupom społecznym), różnorodność „geograficzna” (elementy kultur lokalnych, regionalnych, narodowych) oraz pluralizm źródeł informacji i programu.

Pluralizm mediów posiada wiele wad i zalet. Problem z pluralizmem mediów polega na tym, iż w każdej sekundzie na świecie dzieje się coś ważnego. Praca dziennikarza polega więc na selekcji tego, co jest cenniejsze a więc warte przekazania odbiorcy. Często może być naznaczona subiektywizmem co prowadzi nie tyle do zniekształcenia faktów, ale do pominięcia tych które okazują się istotniejsze. Sprawa jednak nie jest łatwa do rozstrzygnięcia, ponieważ trudno jest stwierdzić które zdarzenia bardziej zasługują na znalezienie się na pierwszych stronach gazet. Różni odbiory, a więc różne preferencje się z nimi kryją. Zaletą pluralizmu jest więc możliwość dostępu do różnych źródeł a więc i różnych treści. Nie musimy oglądać tylko jednej stacji telewizyjnej ani słuchać jednej radiostacji. Co więcej, możemy sami przekazywać informacje poprzez Internet.

Rola Państwa

W związku z wieloma trudnościami pojawiającymi się odnośnie pluralizmu mediów, państwa muszą tworzyć regulacje prawne dotyczące treści programowej, konkurencji, zapewniające przedstawianie różnorodnych opinii politycznych i społecznych oraz regulacje dotyczące dostępu do mediów. Głównym zadaniem jest stworzenie wolnego rynku medialnego i uczciwej konkurencji. Zadanie państwa posiada dwa zakresy, po pierwsze dotyczy rozwiązań strukturalnych czyli relacji między nadawcami publicznymi i prywatnymi, regulacji konkurencji, zagranicznej własności mediów, zapobiegania zdolności jednego nadawcy bądź wydawcy do narzucania jednego punktu widzenia, dostępu do informacji, dotacji rządowych dla mediów oraz finansowania mediów z budżetu. Po drugie, to rozwiązania prawne obejmujące: rządy prawa, działanie administracji i sądów, dostęp do informacji, dostęp do instytucji rządowych, ochrona źródeł, ochrona zawodu i działalności dziennikarskiej oraz wolność i niezależność dziennikarska. Osiąganie tych celów jest możliwe poprzez model rynkowy i model polityki publicznej. Te pierwszy jest konsekwencją dążeń przedsiębiorstw do różnicowania produktu, dostosowania go do oczekiwań odbiorców. Polityka publiczna zaś polega na stosowaniu instrumentów prawnych, regulacyjnych i koncesyjnych i finansowych w celu promowania pluralizmu.

Ważne wydarzenia historyczne na skali europejskiej

Na znaczenie pluralizmu strukturalnego wskazuje już Deklaracja Komitetu Rady Ministrów Rady Europy nt, swobody wypowiedzi i informacji z 1982 roku, wskazująca na to, że warunkiem swobody wypowiedzi jest istnienie „szerokiego wachlarza niezależnych i autonomicznych mediów, odzwierciedlających różnorodność idei i opinii”⁵.

Parlament Europejski inicjował często nowe rozwiązania w polityce medialnej. Zadaniem różnych inicjatyw było utworzenie wspólnych standardów i regulacji zapewniających ochronę pluralizmu mediów. I tak w 1990 roku powstała *Rezolucja o przejęciach i łączeniach medialnych*, która podkreślała problem rosnącej koncentracji mediów na rynkach krajowych i w skali ponadnarodowej. Propozycję wprowadzenia bardziej kompleksowych regulacji unijnych w zakresie ochrony pluralizmu mediów sformułowano w *Rezolucji o koncentracji mediów i różnorodności opinii* (1992) i potwierdzono także w

⁵ Deklaracja Komitetu Rady Ministrów Rady Europy nt, swobody wypowiedzi i informacji z 1982 r.

Rezolucji o Zielonej Księdze: Pluralizm a koncentracja mediów na rynku wewnętrznym. Ocena i potrzeby działania (1994).

Według B. Klimkiewicz jedną z najbardziej aktualnych prób w tym zakresie jest powstała w 2004 roku *Rezolucja o ryzyku naruszenia w Unii Europejskiej*, a w szczególności we Włoszech, dotycząca swobody wypowiedzi i informacji.

Rada Europy ma za zadanie przestrzeganie zasady pluralizmu w mediach a więc pragnie „zapobiec zagrożeniu dla pluralizmu środków masowego przekazu ze strony programów rozpowszechnianych lub rozprowadzanych przez nadawcę lub inne osoby prawne lub fizyczne, podlegające ich jurysdykcji”⁶. W tym celu powołano w 1999 roku Międzyrządową Grupę Specjalistów ds. Pluralizmu w Mediach (MM- S- PL). Owocem jej pracy była Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R(99)1 na temat środków mających na celu promocję pluralizmu w mediach. Zaleca ona państwom członkowskim wprowadzenie uregulowań prawnych dotyczących ochrony istnienia pluralizmu mediów, co miałyby polegać na zdefiniowaniu progów określających maksymalny wpływ grupy medialnej w ramach jednego lub kilku sektorów medialnych. Państwo ma możliwość wyboru jaki próg uznałoby za odpowiedni. Może przybrać on formę maksymalnej oglądalności (słuchalności itp.) lub też bazować na obrocie lub dochodzie firm komercyjnych. Rada Europy nie podaje wartości określonych progów, gdyż stwierdza że jest to decyzja, która powinna być podjęta na poziomie narodowym biorąc pod uwagę wielkość i specyfikę rynku. Pojawia się tu jednak zagrożenie, które dostrzeżone zostało w raporcie końcowym podsumowującym debatę Grupy ds. Pluralizmu Medialnego podczas Konferencji Audiowizualnej w Liverpool poświęconej nowelizacji Dyrektywy o Telewizji bez Granic. Stwierdzono, iż „nowe państwa członkowskie rozumieją termin pluralizm mediów inaczej niż stare kraje członkowskie. Grozi to stosowaniem podwójnych standardów w kwestiach dotyczących pluralizmu medialnego”⁷. Aby zniwelować ten problem należy więc uwzględnić wszelkie różnice w poglądach kulturowych i narodowych dotyczących pluralizmu mediów. Do zakresu kompetencji Rady Europy należy również możliwość powołania odrębnej instytucji mającej prawo działania przeciwko praktykom koncentracyjnym lub też wyposażenia w podobne uprawnienia istniejące już ciała regulujące.

W 2000 roku powstał Panel ds. Różnorodności Mediów (AP-MD), którego zadaniem jest monitoring różnorodności i pluralizmu w mediach. Praca AP-MD zostaje przedstawiana w kolejnych raportach począwszy od 2002 roku. Pierwszy raport dotyczył różnorodności Mediów w Europie (*Media Diversity in Europe H/APMD(2003)001*). Ważną informacją pojawiającą się w raporcie jest to, iż nie można ograniczyć się do prawa konkurencji jako ochrony pluralizmu mediów, lecz należy przeciwdziałać ich koncentracji. Po raz kolejny podkreśla tu się, że nie można rozwiązać wszystkich problemów na poziomie regulacji unijnej, lecz należy wprowadzać uregulowania anty-koncentracyjne w poszczególnych państwach członkowskich. Wiąże się to z faktem, iż istnieją zbyt duże różnice co do istniejących w nich systemach medialnych. Historia pokazała już nam nieudaną próbę wspólnotowego uregulowania kwestii koncentracji mediów. Po wydaniu w 1992 roku *Zielonej Księgi* pt.: *Pluralizm i koncentracja mediów w ramach Rynku Wewnętrznego – ocena potrzeb działania na szczeblu Wspólnotowym* (COM (92) 480) powstał projekt stworzenia wspólnych rozwiązań dla państw UE. Członkowie nie doszli jednak do porozumienia z powodu dużych rozbieżności, zwłaszcza ze strony Niemiec. AP-MD skupił się także na roli mediów publicznych jako przeciwwadze dla mediów komercyjnych. Należy więc wspierać je by tworzyć pluralizm mediów.

⁶ Artykuł 10a Europejskiej Konwencji Ponadgranicznej.

⁷ Working Group 5 (2005), *Final Report on Media Pluralism*, Audiovisual Conference “Between Culture and Commerce”, Liverpool 22.09.2005, s. 1.

Warto podkreślić, że UE nie wprowadza mechanizmów ochrony i budowania pluralizmu medialnego takich jakie posiadają państwa członkowskie. Natomiast posiada instrument komplementarny, czyli prawo konkurencji, którego zadaniem jest zapewnienie właściwego funkcjonowania wolnego rynku. Unia Europejska kilkakrotnie wzywała państwa członkowskie do ochrony pluralizmu mediów (np. *Karta praw podstawowych UE z 2000r.* (2000/C 364/01) czy uchwała Parlamentu Europejskiego z 2002 roku (P5_TA-PROV (2002)0554)).

12 grudnia 2003 roku Komisja Europejska wydała *Komunikat na temat Przyszłości Europejskich Regulacji dot. Mediów Audiowizualnych* (COM(2003) 784 final) stwierdziła, iż „ochrona pluralizmu medialnego jest przede wszystkim zadaniem państwa członkowskich”. Jednakże Komisja Europejska może zapobiegać nadmiernej koncentracji własności mediów za pomocą polityki konkurencji. Komisja dla rynków różnych produktów i usług oraz dla różnych rynków geograficznych dokonuje oceny przedsięwzięć rynkowych (np. fuzje i przejęcia) pod kątem ich wpływu na konkurencję na tych rynkach. W ramach tej oceny Komisja określa czy w skutek danego przedsięwzięcia dany podmiot uzyska lub wzmocni dominującą pozycję. Większość postępowań związanych z zagadnieniem koncentracji własności mediów odbywa się na podstawie prawa o fuzjach (*EU Merger Law*). Kolejne raporty to *Różnorodność mediów w Europie* (2002) oraz *Ponadnarodowa koncentracja mediów w Europie* (2004).

Ogólnie pisząc, Rada Europy broni poglądu mówiącego iż jednostki powinny mieć dostęp do pluralistycznych treści medialnych. Co więcej, media, a w szczególności nadawcy publiczni, powinny stwarzać możliwości dla reprezentacji różnych grup i interesów w społeczeństwie (włączając w to rozmaite mniejszości) oraz pluralizm i demokracja powinny być wzmacniane i konsolidowane poprzez wielość autonomicznych oraz niezależnych podmiotów medialnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

POLSKA – ujęcie historyczne od 2005 roku

W dniu 26 sierpnia 2005 roku międzyresortowy Zespół do Spraw Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji, powołany zarządzeniem Nr 105 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2004 roku, przyjął *Strategię Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020*. *Strategia* została opracowana przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji oraz zaopiniowana przez Zespół i stanowi realizację zapisu art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Wersja z dnia 26.08.2005 r. została poddana przez Ministerstwo Kultury konsultacjom społecznym, które trwały do 14.09.2005 r. Na wniosek Ministra Kultury, w dniu 11 października 2005 r. Rada Ministrów po dyskusji przyjęła do wiadomości *Strategię Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020* i rekomendowała przekazanie tego dokumentu Radzie Ministrów wyłonionej po wyborach parlamentarnych.

Podstawę do utworzenia *Strategii...* dały *Biała Księga* czyli *Polityka państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście europejskiej polityki audiowizualnej - założenia nowej ustawy o mediach elektronicznych z 2004 roku* oraz *Zielona Księga*, czyli *Polityka państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście europejskiej polityki audiowizualnej - założenia nowej ustawy o mediach elektronicznych z 2003 roku*.

W *Strategii...* stwierdza się, iż „pojęcie mediów elektronicznych obejmuje, w największym skrócie, zarówno, radiofonię i telewizję, ja i nowe technologie informacyjno – komunikacyjne (ITC), o ile służą do celów komunikacji elektronicznej”⁸.

⁸ *Strategia Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020*, s. 129.

Projekt formułuje cele strategiczne, związane z promowaniem pluralizmu strukturalnemu i pluralizmu zawartości w dziedzinie mediów, m.in. stwierdza że państwo powinno chronić swobodę wypowiedzi i informacji oraz wolność mediów i ich rolę w systemie demokratycznym, dbać m.in. w interesie kultury polskiej, o rozwój polskich mediów elektronicznych oraz polskiej produkcji programowej i zawartości mediów elektronicznych, w tym Internetu, dbać o pluralizm oferty programowej, m.in. zapewniając strukturalny pluralizm na rynku mediów oraz polskich dostawców treści internetowych. Ponadto, polityka koncesyjna powinna kształtować pluralizm na rynku ogólnokrajowym oraz rynkach regionalnych i lokalnych, chronić media lokalne. Państwo powinno chronić konkurencję, zapobiegać nadmiernej koncentracji mediów. Państwo ma także dbać o rozwój i właściwe funkcjonowanie mediów publicznych, dysponować swobodą określania źródeł i poziomu finansowania nadawców publicznych, udzielanego m.in. w formie pomocy publicznej z różnych źródeł i wykorzystywanego w sposób nie zakłócający zasad swobodnej konkurencji.

Strategia zawiera 230 stron dotyczących rozwoju mediów elektronicznych i ogólnego rozwoju Państwa, podejmuje więc wiele ważnych, szczegółowych aspektów, których nie sposób tu wymienić w całości. I tak na przykład, w Załączniku A czytamy, iż należy ograniczyć wpływ reklam na telewizję, poprzez m.in. zmniejszenie czasu antenowego dla nadawców prywatnych, ograniczenia jakościowej tj. zakaz nadawania reklamy i promocji piwa przez cały czas nadawania programu, zakaz emitowania reklam w określonych godzinach czy dniach itd.

Planuje się powstanie nowego organu skupiającego KRRiT oraz URTiP który będzie zajmować się kwestiami dotyczącymi telekomunikacji, radiofonii i telewizji oraz mediów elektronicznych.

Poruszone zostały tu także istotne sprawy związane z ochroną małoletnich i godności ludzkiej w Internecie. Przede wszystkim państwo ma obowiązek ścigania i karania osób popełniających przestępstwo internetowe, blokowania umieszczania w Internecie nielegalnych lub szkodliwych treści, czy chociażby uświadamiania odbiorcy w zakresie praw i obowiązków. Tematykę tą obejmowało już Rozporządzenie KRRiT z dnia 23 czerwca 2005 roku, które dotyczyło kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi. Rozporządzenie ukazało się w Dzienniku Ustaw Nr 130 z dnia 15 lipca 2005r., poz. 1089

KRRiT na bieżąco wydaje stanowiska i oświadczenia, poniżej znajdują się przykładowe stanowiska z lat 2005-2007:

STANOWISKA I OŚWIADCZENIA KRRiT z 2005 roku

15.12.2005r.	Stanowisko z 15 grudnia 2005 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie projektu ustawy o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji
30.11.2005r.	Stanowisko z 30 listopada 2005 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw
18.11.2005r.	Oświadczenie Przewodniczącej KRRiT w sprawie zgłoszonego przez PIS projektu ustawy o radiofonii i telewizji
29.09.2005r.	Stanowisko KRRiT o zaprzestaniu z dniem 30 września 2005 r. analogowej emisji programu TV POLONIA
29.09.2005r.	Stanowisko KRRiT w sprawie doboru uczestników debat

	przedwyborczych
01.09.2005r.	Stanowisko KRRiT w sprawie zapisów właścicielskich
19.07.2005r.	Apel KRRiT w sprawie ciszy wyborczej
05.07.2005r.	Stanowisko KRRiT w sprawie współpracy TVP SA z operatorami sieci kablowych i platform cyfrowych; z dnia 5 lipca 2005 r.
30.06.2005r.	Stanowisko członków KRRiT w sprawie publikacji dziennika „Fakt” z dnia 30 czerwca 2005 r.
09.06.2005r.	Stanowisko KRRiT w sprawie Informacji NIK o wynikach kontroli działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie dotyczącym prowadzonych w latach 2001 – 2003 postępowań koncesyjnych w sprawach rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych
11.04.2005r.	Oświadczenie Przewodniczącej KRRiT wyrażające uznanie dla polskich mediów za postawę w okresie żałoby narodowej
22.03.2005r.	Stanowisko KRRiT z 22 marca 2005 roku w sprawie statusu nadawcy społecznego Warszawskiej Prowincji Redemptorystów, nadawcy programu "Radio Maryja"
16.03.2005r.	List Przewodniczącej KRRiT Danuty Waniek do Wicemarszałka Sejmu RP Donalda Tuska
15.03.2005r.	Oświadczenie KRRiT z 15 marca 2005 roku w sprawie ochrony nieletnich odbiorców programów przed treściami szkodliwymi
18.01.2005r.	Stanowisko KRRiT z 18 stycznia 2005 roku w sprawie upowszechniania przez nadawców informacji, dotyczących działalności organizacji pożytku publicznego

STANOWISKA I OŚWIADCZENIA KRRiT z 2006 roku

19.09.2006r.	Stanowisko KRRiT w sprawie zmiany sposobu ustalania podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii
12.09.2006r.	Stanowisko KRRiT w sprawie ochrony małoletnich widzów programów telewizyjnych
12.07.2006r.	Stanowisko KRRiT w sprawie dokumentu „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”
11.07.2006r.	Stanowisko KRRiT w sprawie emisji cyklu audycji typu reality show pt. „Gej-armia”.
31.05.2006r.	Stanowisko regulacyjne w sprawie kwalifikacji prawnej usługi TV over DSL (TVoDSL) oraz kwestii właściwości KRRiT wobec regulacji usług telewizyjnych udostępnianych za pośrednictwem nowych platform. Załącznik: "Tendencje europejskie w zakresie regulacji nowych usług i platform"
05.04.2006r.	Stanowisko w sprawie uprawnień KRRiT po wejściu w życie wyroku z dnia 23 marca 2006 roku Trybunału Konstytucyjnego (sygn. akt K 4/06)
23.03.2006r.	Stanowisko KRRiT w sprawie obowiązku złożenia sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji za 2005 rok

STANOWISKA I OŚWIADCZENIA KRRiT z 2007 roku

06.11.2007r.	Stanowisko KRRiT w związku z dyskusją nad rolą mediów w Polsce, zniesieniem abonamentu i formami finansowania mediów publicznych
23.10.2007r.	Komunikat Przewodniczącego KRRiT w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2008 roku
10.10.2007r.	Oświadczenie w związku z informacjami o inicjatywie Platformy Obywatelskiej, w której zapowiedziano zamiar postawienia pani Elżbiety Kruk przed Trybunałem Stanu za „sparaliżowanie działania organu konstytucyjnego”
09.10.2007r.	Stanowisko KRRiT w związku z prowadzeniem kampanii wyborczej w mediach publicznych
04.09.2007r.	Stanowisko KRRiT w sprawie mechanizmu monitorującego wolność wypowiedzi i mediów w państwach członkowskich Rady Europy w świetle art.10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka
29.08.2007r.	Stanowisko KRRiT w związku z publicznymi wypowiedziami członka Zarządu TVP S.A. p. Roberta Rynkuna – Wernera.
18.06.2007r.	Oświadczenie KRRiT w związku z informacjami prasowymi po wizycie w Polsce Ruperta Murdocha
12.06.2007r.	Stanowisko KRRiT w sprawie zapisów właścicielskich
24.05.2007r.	Stanowisko KRRiT w sprawie powołania Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej
28.03.2007r.	Komunikat KRRiT w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych osobom, którym przysługiwało zwolnienie jednakże utraciły to prawo z powodu niezłożenia właściwego oświadczenia w terminie do dnia 16 grudnia 2005 roku
29.01.2007r.	Stanowisko KRRiT w sprawie archiwalnych zbiorów programowych byłej Państwowej Jednostki Organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja” będących przedmiotem użyczenia na rzecz TVP S.A.
16.01.2007r.	Stanowisko KRRiT w sprawie uchwał KRRiT przyjętych na posiedzeniach i dotyczących udzielenia bądź rozszerzenia koncesji

Źródło tabel ⁹

KRRiT na bieżąco wypowiada się w sprawie pluralizmu mediów, w listopadzie 2007 roku Witold Kołodziejski, przewodniczący KRRiT, stwierdził następująco: „Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stanowczo sprzeciwia się próbom likwidacji mediów publicznych poprzez ich prywatyzację. Istnienie Telewizji Polskiej i Polskiego Radia jest niezbędne dla kształtowania polskiego życia obywatelskiego. Nadawcy publiczni mają do spełnienia misję troski o cele społeczne, kulturalne i oświatowe, gwarantujące dostęp odbiorcy do treści potrzebnych mu jako członkowi społeczności narodowej i lokalnej”¹⁰. Media powinny mieć na celu odzwierciedlenie różnic w społeczeństwie, stwarzanie dostępu dla różnych poglądów i opinii oraz oferując szeroką gamę wyboru.

Polska jest krajem w który następuje wiele zmian na rynku mediów elektronicznych. Dotyczą one przede wszystkim postępu technicznego czyli cyfryzacji, konwergencji i multimediów. Siłami napędowymi są zmiany rynkowych, inwestorzy zagraniczni oraz polityka publiczna. Coraz częściej więksi operatorzy kablowi stają się operatorami sieci szerokopasmowych, czyli oferują TV, telefonie oraz Internet. Następuje też szereg zmian struktury własnościowej, na przykład radio RMF FM oraz Radio ZET wykupiły mniejszych konkurentów i utworzyły nowe sieci np. RMF FM program Classic.

⁹ <http://www.krrit.gov.pl/informacje/stanowiska/stanowiska.htm>

¹⁰ <http://www.krrit.gov.pl/>

Po przystąpieniu do UE duża zmiana nastąpiła odnośnie inwestorów zagranicznych i tak na przykład kapitał francuski objął 95 % kapitału Eurozet, właściciela Radia ZET co wiązało się ze zniesieniem ograniczeń kapitałowych dla inwestorów zagranicznych.

W *Strategii Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020* podkreśla się, że istota konkurencyjności polskich zasobów pracy m.in. umiejętność działania w e- społeczności. Do roku 2013 planuje się zrealizowanie celów tj. rozwój systemu powszechnie dostępnych usług elektronicznych w administracji publicznej, biznesie i ochronie zdrowia oraz rozwój umiejętności niezbędnych do aktywnego i twórczego uczestnictwa w usługach społeczeństwa informacyjnego, głównie adaptacja systemu edukacyjnego do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy. Planuje się wprowadzanie usług tj. usługi publiczne świadczone drogą elektroniczną czyli e- administracja, e- rząd, usługi medyczne świadczone na odległość czyli e- zdrowie, nauczanie na odległość (e- edukacja) oraz handel elektroniczny (e- handel) w którym już dziś bierzemy często udział np. kupując na Allegro.

Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych podkreśla swobodę wypowiedzi i informacji, jednakże zakłada ingerencję w wypowiedzi zgodnie z art. 10 ust. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Siła pluralizmu mediów – Wszyscy – Wszystko – Zawsze - Wszędzie

Treści przekazywane przez media mają charakter publiczny i docierają do mas odbiorców w tym samym czasie. Komunikacja masowa daje więc szeroki zakres i jednoczesność oddziaływania społecznego, co u odbiorcy przejawia się uczucie jest bezpośrednim świadkiem przekazywanych wydarzeń. Nadawca posiada kontrolę nad tym, jaką zawartość przekazywać i kiedy, jednakże istnieje tu sprzężenie zwrotne między nim a odbiorcą, który wpływa na treści przekazywane przez media. Nie tylko może on sam uczestniczyć w przekazywaniu informacji drogą internetową czy radiową, ale liczba oglądalności programów i słuchalności audycji wpływa na ich przyszłe emisje. Zakres decyzji odbiorcy poszerza się, ma on możliwość wyboru nie tylko tego co chce oglądać, czytać i słuchać, ale także gdzie i kiedy. Pluralizm mediów daje nam telewizję interaktywną, wielokanałową, kanały tematyczne, obraz wysokiej rozdzielczości, dostęp do Internetu. Co więcej, załamuje się klasyczny podział na radio, telewizję i Internet. Na przykład coraz częściej możemy popatrzeć na programy telewizyjne w Internecie czy też wykorzystać telewizję kablową dla celów telefonii itp. Tworzy się przed nam świat multimedialny.

Skutkami tych procesów są wzrastająca interaktywność między nadawcą a odbiorcą, komunikacja asynchroniczna czyli możliwość zmagazynowania przekazu i odtworzenia go później, aktywna komunikacja nielinearna czyli odbieramy co i kiedy chcemy, przenośne odbiorniki, możliwość odbioru w ruchu, dezintermediacja (dostęp każdego źródła informacji i innych treści bezpośrednio do odbiorcy i vice- versa), neo-intermediacja (pojawienie się nowych pośredników agregujących i oferujących zawartość) oraz nowy system płatności.

Przyszłość

W styczniu 2007 roku Komisja Europejska przedstawiła trzyetapowe podejście, tzw. *Reding- Wallström* . Obejmuje ono trzy etapy czyli dokument roboczy służb Komisji dotyczący pluralizmu mediów (przedłożony 16 stycznia 2007 r.) który określa działania mające na celu umacnianie pluralizmu mediów podejmowane przez osoby i organizacje trzecie oraz przedstawia sprawozdanie o sytuacji mediów w 27 krajach członkowskich. Drugi etap to nienależne studium na temat pluralizmu mediów w państwach członkowskich UE,

które ma określić i zbadać konkretne i obiektywne wskaźniki pozwalające ocenić poziom pluralizmu mediów w państwach członkowskich. Trzeci etap to komunikat Komisji w sprawie wskaźników pluralizmu mediów w państwach członkowskich UE (to plan na 2008 rok). Na jego podstawie mają zostać przeprowadzone konsultacje społeczne.

Podsumowanie

Pluralizm mediów według Beaty Klimkiewicz to „katalizator uczestnictwa demokratycznego”¹¹. Oczywiście jest to, że nie byłoby demokracji bez pluralizmu mediów, których zalety możemy mnożyć w nieskończoność. Warto jednak podjąć głębszą refleksję nad tym zjawiskiem, dotyczącą zwłaszcza perspektywy jednostki. Człowiek, posiadając dostęp do mnóstwa informacji oraz możliwość ich tworzenia, może się zagubić w świecie przesyconym tekstem, dźwiękiem i obrazem. Tym samym może zatracić swą tożsamość, identyfikując się ze światem multimedialnych bohaterów. Świat mediów jest światem otwierającym przed jednostką szerokie pole możliwości rozwoju, ale nie należy zapominać o tym, że niesie też ograniczenia. I tak na przykład odciąga dzieci, młodzież od zgłębiania książek które, jeśli już to pojawiają się w życiu tylko w wersji elektronicznej, tracąc swój dawny urok i czar. Stajemy się maszynami odbierającymi i tworzącymi informacje, przeszukującymi strony internetowe, oglądającymi tysiące programów rocznie i słuchającymi wielu audycji radiowych. Nasza wiedza się poszerza, to jest oczywiście. Ale czy w tym zgiełku masowości nie tracimy tego co najcenniejsze? Tego, kim naprawdę jesteśmy. Świat konkretnego człowieka staje się światem multimedialnym, zaczynają się one wzajemnie przenikać powodując zatracenie „ja”. Nie tylko wiemy o życiu innych, ale i nasza egzystencja traci swą tajemniczość i granice. W psychologii coraz częstszym zagadnieniem staje się uzależnienie od Internetu czy Telewizji. Tracimy siebie oddając się mediom. Czy taka wizja ma być moją przyszłością? Warto zadać sobie to pytanie zanim postawimy w swoim pokoju kamerę przekazującą na bieżąco obraz do Internetu czy zanim wykupimy abonament nowej telewizji cyfrowej. Media są cenne tylko wtedy gdy wzbogacamy samego siebie i poznajemy siebie, coraz częściej jednak staje się to tylko ubocznym ich aspektem wypieranym przez pustą rozrywkę.

¹¹ Beata Klimkiewicz: *Zderzenie standardów racjonalności? Pluralizm mediów w europejskiej polityce medialnej*, [w:] *Global Media Journal-Polish Edition* No. 1, Spring 2006.

Bibliografia:

- *Komunikat na temat Przyszłość Europejskich Regulacji dot. Mediów Audiowizualnych* (COM(2003) 784 final), Bruksela 12.12.2003.
- *Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej (ekotp.pdf)* sporządzona w Strasburgu dnia 5 maja 1989r. (tekst pierwotny, opublikowany w Dzienniku Ustaw z 1995 r., Nr 32, poz.160).
- *Media Diversity in Europe, Report prepared by the AP-MD*, (H/APMD(2003)001), Strasburg, December 2002.
- Beata Klimkiewicz: *Zderzenie standardów racjonalności? Pluralizm mediów w europejskiej polityce medialnej*, [w:] *Global Media Journal-Polish Edition* No. 1, Spring 2006.
- Working Group 5 (2005), *Final Report on Media Pluralism*, Audiovisual Conference “Between Culture and Commerce”, Liverpool 22.09.2005.
- *Strategia Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020* [w:] www.mk.gov.pl/docs/strategia_mediow_elektronicznych.pdf z sierpnia 2005 roku.
- <http://www.krrit.gov.pl/>
- Hannah Arendt: *Kondycja ludzka*, Warszawa 2000, Fundacja Aletheia.
- *Deklaracja Komitetu Rady Ministrów Rady Europy nt, swobody wypowiedzi i informacji* z 1982 r.
- Beata Klimkiewicz: *Własność medialna i jej wpływ na pluralizm oraz niezależność mediów*, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2005.